

นิวเคลียส (Nucleus) ประกอบด้วย

ออร์แกเนลล์

1. เยื่อหุ้มนิวเคลียส (**nuclear membrane**)
  - เป็นเยื่อชั้น 2 ชั้น
2. รูนิวเคลียส (**nuclear pore**)
3. โครมาติน (**Chromatin**)
4. นิวคลีโอลัส (**Nucleolus**)
  - ประกอบด้วย RNA + โปรตีน

หน้าที่

- คัดเลือกสารที่จะผ่านเข้าออกนิวเคลียสกับไซโทพลาซึม
- เป็นช่องเล็ก ๆ ที่เยื่อหุ้มนิวเคลียสเป็นช่องให้สารผ่านเข้า - ออก
- บรรจุ DNA ซึ่งเป็นสารพันธุกรรมควบคุมกิจกรรมชีวิตของเซลล์
- สร้างไรโบโซม

**แบบทดสอบวัดทักษะวิชาการ :
โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์**

เฉลยคำถาม

1. เฉลยข้อ 3

เหตุผล เป็นภาพเซลล์พืช 2 เซลล์ใหญ่ที่อยู่ติดกัน

I เป็น Golgi body ซึ่งสังเกตจากมีถุง (Vesicle)
และตำแหน่งอยู่ห่างออกมาจากนิวเคลียส

II คือ ผนังเซลล์ (Cell wall) โดยมี

III เป็นเยื่อหุ้มเซลล์

IV เป็นช่อง Plasmodesma ให้ Cytolasm ไหลเชื่อมต่อ
ระหว่างเซลล์ได้

2. แผนภาพข้างล่าง แสดงการเรียงตัวของไมโครทิวบูล

ภาคตัดขวาง

ข้อใดถูกต้อง

1.	1 = ซิเลีย	2 = แพลกเจลลัม
2.	1 = ซิเลีย	2 = เซนทริโอล
3.	2 = แพลกเจลลัม	4 = เซนทริโอล
4.	2 = เซนทริโอล	3 = ซิเลีย

เฉลยคำถาม

2. เฉลยข้อ 2

เหตุผล ภาพ 1 เป็น Cilia หรือ flagellum เพราะประกอบด้วย microtubule จัดเรียงเป็น 9 กลุ่ม กลุ่มละ 2 หลอดติดกัน (nine doublets) และตรงกลางเป็นอิสระ 2 หลอด (Central pairs)

ภาพ 2 เป็น Centriole ประกอบด้วย microtubule เรียงตัวเป็น 9 กลุ่ม กลุ่มละ 3 หลอด (nine triplets) โดยตรงกลางไม่มี microtubule

3. ชายผู้หนึ่งกินยานอนหลับเข้าไป ต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน หลังจากนั้นก็จึงนำเซลล์ตับของชายคนนี้ไปตรวจหาความผิดปกติ โดยเปรียบเทียบกับคนที่ไม่ได้กินยานอนหลับ ผลที่ควรจะเป็นคือ

1. จำนวน **Lysosome** ของผู้ที่กินยา มากกว่า ผู้ที่ไม่ได้กินยา
2. จำนวน **Peroxisome** ของผู้ที่กินยา มากกว่า ผู้ที่ไม่ได้กินยา
3. จำนวน **Ribosome** ของผู้ที่กินยา มากกว่า ผู้ที่ไม่ได้กินยา
4. จำนวน **Smooth ER** ของผู้ที่กินยา มากกว่า ผู้ที่ไม่ได้กินยา

เฉลยคำถาม

3. เฉลยข้อ 4

เหตุผล ยาที่บริโภคน หรือ แอลกอฮอล์ รวมทั้ง

สารพิษ จะถูกขจัดโดย Smooth

endoplasmic reticulum ภายในเซลล์

ตับ

4. จากการตรวจสอบเซลล์ 4 ชนิด พบส่วนประกอบดังนี้

เซลล์	ผนังเซลล์	นิวเคลียส	คลอโรพลาสต์
ก.	✓	-	-
ข.	✓	✓	✓
ค.	✓	✓	-
ง.	-	✓	-

ข้อใดเป็นเซลล์ที่มาจากพืช

1. ก และ ข

2. ข และ ค

3. ค และ ง

4. ข และ ง

เฉลยคำถาม

4. เฉลยข้อ 2

เหตุผล เซลล์พืชต้องมีผนังเซลล์ และ
นิวเคลียส ส่วนจะมีคลอโรพลาสต์
หรือไม่ก็ได้

5. ข้อใดเปรียบเทียบถูกต้อง

ออร์แกเนลล์ที่พบปริมาณมาก ภายในเบตาเซลล์ของตับอ่อนที่สังเคราะห์อินซูลิน	ออร์แกเนลล์ที่พบมากภายใน เซลล์กล้ามเนื้อลาย
1. ไรโบโซมในไซโทพลาสซึม	กอลจิคอมเพล็กซ์
2. ไรโบโซมบนผิวนอกของเอนโดพลาสมิก เรติคูลัม	ไรโบโซมอิสระ
3. กอลจิคอมเพล็กซ์	ไมโทคอนเดรีย
4. เอนโดพลาสมิกเรติคูลัมแบบผิวเรียบ	เอนโดพลาสมิกเรติคูลัม แบบ ผิวเรียบ

เฉลยคำถาม

5. เฉลยข้อ 2

เหตุผล เซลล์ที่สร้างโปรตีนไว้ใช้ในเซลล์ เช่น เซลล์กล้ามเนื้อลาย สร้างโปรตีน Actin และ Myosin จะมีไรโบโซมอิสระในไซโทพลาซึม ส่วนเซลล์ที่สร้างโปรตีนส่งออกไปใช้นอกเซลล์ เช่น เบต้าเซลล์ ของตับอ่อน จะมีไรโบโซม เกาะที่ผิวนอกของ endoplasmic reticulum

ประเภทของเซลล์

เซลล์จำแนกตามนิวเคลียสเป็น 2 ประเภท คือ

1. โพรแคริโอติกเซลล์

➔ โพรแคริโอติกเซลล์ (Prokaryotic cell) เป็นเซลล์ที่ไม่มีนิวเคลียส และไม่มีออร์แกเนลล์ชนิดมีเยื่อหุ้ม ไม่มีไมโทคอนไดรีย และเซนทริโอล ไม่มีการแบ่งเซลล์แบบไมโอซิส มีเฉพาะไรโบโซมขนาดเล็ก (70S) ได้แก่ เซลล์แบคทีเรีย สาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน (blue green algae หรือ cyano bacteria)

2. ยูแคริโอติก เซลล์ (Eukaryotic cell)

➔ ยูแคริโอติก เซลล์ (Eukaryotic cell) เป็นเซลล์ที่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส และมีออร์แกเนลล์ที่มีเยื่อหุ้มมีไรโบโซมขนาดใหญ่ (80S) ได้แก่ เซลล์โปรโตซัว สาหร่ายต่าง ๆ (ยกเว้นสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน) เห็ด รา ยีสต์ เซลล์พืช และสัตว์ต่าง ๆ

ประเภทของเซลล์

Prokaryotic cell

ตัวอย่าง แบคทีเรีย สาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน
ไมโคพลาสมา คลาไมเดีย

➤ ไม่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส จึงเรียกว่าไม่มีนิวเคลียส
แต่มักเรียกเป็นนิวคลีออยด์ (nucleoid)

➤ ไม่มีออร์แกเนลล์ชนิดมีเยื่อหุ้ม

➤ ไม่มี Centriole

➤ ไม่มี Cytoskeleton

➤ ไม่มี Meiosis

➤ ผนังเซลล์เป็นสาร Peptidoglycan

Microtubule

Microfilament

Intermediate filament

- มี Ribosome

- มี DNA มี RNA

Eukaryotic cell

โพรโตซัว สาหร่าย (ยกเว้นสาหร่าย
สีเขียวแกมน้ำเงิน) เห็ด รา ยีสต์ รา
เมือก พืช และสัตว์

➤ มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส จึงเรียกว่า
มีนิวเคลียส

➤ มีออร์แกเนลล์ชนิดมีเยื่อหุ้ม

➤ มี Centriole

➤ มี Cytoskeleton

➤ มี Meiosis

➤ ผนังเซลล์เป็นสาร Cellulose

- มี RNA

ลักษณะ Prokaryote

1. เซลล์ขนาดเล็ก (1-10 ไมครอน)

2. DNA ปราศจากโปรตีนฮิสโตน และมีลักษณะเป็น Loop

3. ไม่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส

4. ไม่มีออร์แกเนลล์ชนิดที่มี เยื่อหุ้ม, ไม่มี Centrioles และ Microtubules

5. ไรโบโซมขนาดเล็ก (70S)*

ลักษณะ Eukaryote

1. เซลล์ขนาดใหญ่กว่า (10-100 ไมครอน)

2. DNA มีโปรตีนฮิสโตน เป็นองค์ประกอบอยู่ในรูปโครมาทิน

3. มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส

4. มีออร์แกเนลล์ชนิดที่มี เยื่อหุ้ม และมี Centrioles, Microtubules

5. ไรโบโซมขนาดใหญ่ (80S)

ลักษณะ Prokaryote

6. ผนังเซลล์ (Cell wall) ประกอบด้วย สารเคมี เรียกว่า Peptidoglycan, ไม่มี Cellulose

7. แฟลเจลลาประกอบด้วยโปรตีน Flagellin

8. การแบ่งเซลล์เป็นแบบโดยตรง, ไม่มี Spindle

ลักษณะ Eukaryote

6. ไม่มีผนังเซลล์ (Cell wall) ยกเว้น ใน เซลล์พืชและเห็ด รา โดยผนังเซลล์ ประกอบด้วยสาร Cellulose

7. แฟลเจลลาและซีเลีย มีโปรตีน Tubulin เป็นองค์ประกอบ (9 + 2)

8. มีการแบ่งเซลล์เป็นแบบ Mitosis และมี Spindle

ลักษณะ Prokaryote

9. การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศเกิดน้อยมาก และไม่มีการแบ่ง Meiosis

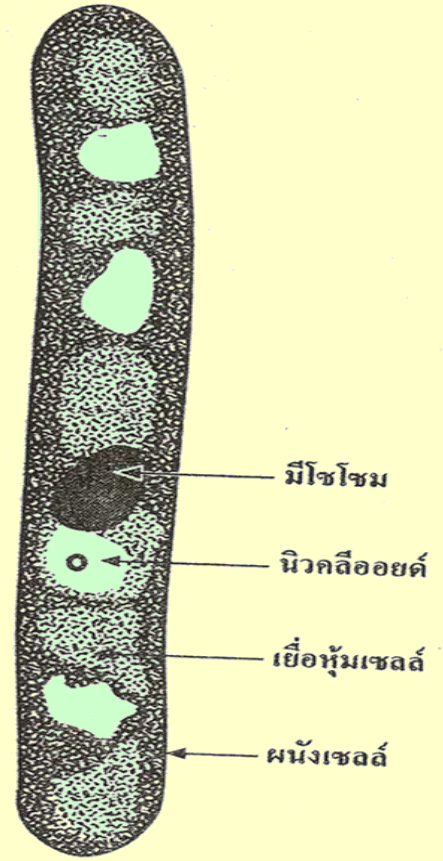
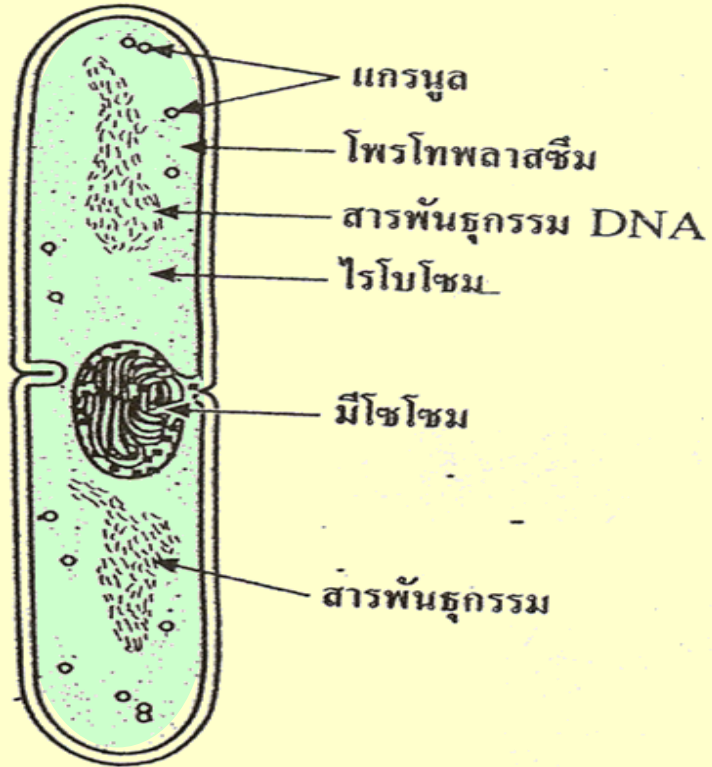
10. ส่วนใหญ่หายใจแบบไม่ใช้ O_2

ลักษณะ Eukaryote

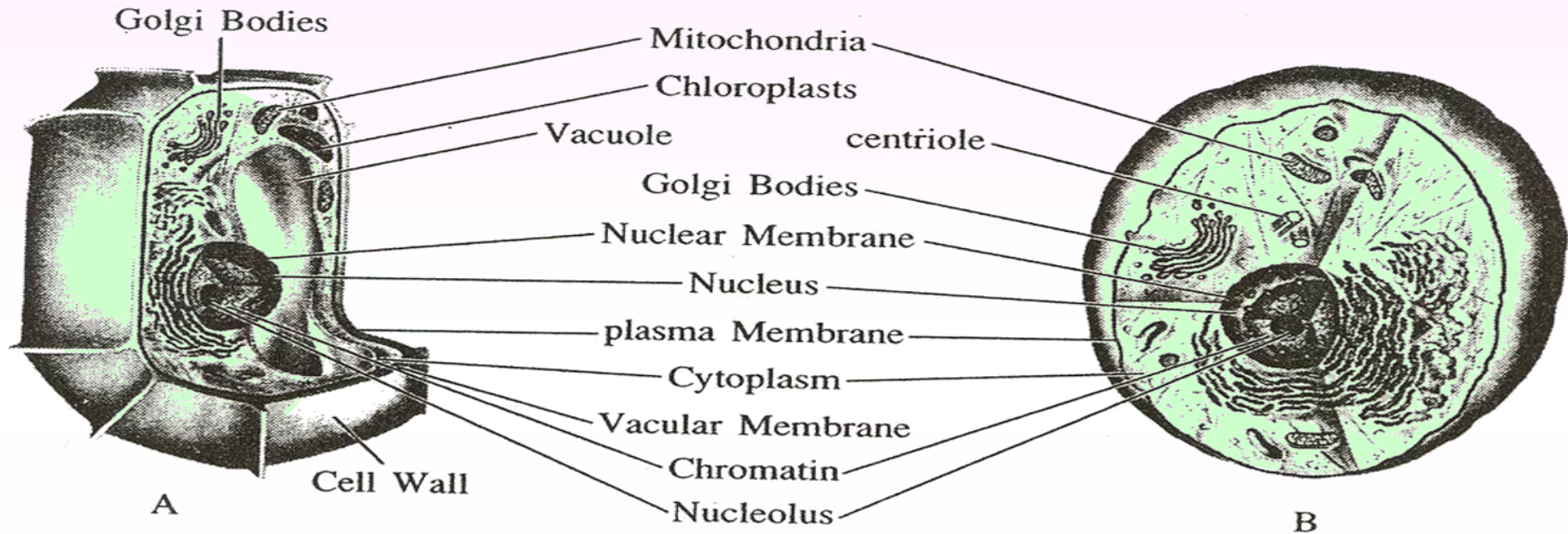
9. การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ อาศัยการแบ่ง Meiosis และมีการปฏิสนธิ

10. ส่วนใหญ่หายใจแบบใช้ O_2

**ภาพแสดงโครงสร้างเซลล์แบคทีเรีย (a) และ (b)
 ซึ่งเป็นโปรแคริโอติก เซลล์**

แผนภาพเปรียบเทียบโครงสร้างเซลล์พืช (A) และเซลล์สัตว์ (B) ซึ่งเป็นยูแคริโอติก เซลล์